

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเป็นผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ 1) การสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเป็นผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วร่างรูปแบบ ต่อจากนั้นจึงตรวจสอบรูปแบบโดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) แล้วปรับปรุงรูปแบบ 2) การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเป็นผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษา 700 แห่ง และนำข้อมูลพื้นฐานมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS FOR WINDOWS แล้ววิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรในรูปแบบด้วยโปรแกรม LISREL VERSION 8.72 และ 3) การศึกษาข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเป็นผู้บริหารมืออาชีพไปประยุกต์ใช้ โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) จากผู้ที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัย พบว่า

1. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเป็นผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย ตัวแปรแฝง จำนวน 8 ตัว ซึ่งสามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้จำนวน 33 ตัว
2. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเป็นผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยตัวแปรแฝงอื่น ๆ ในรูปแบบ

สามารถอธิบายความแปรปรวนของความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ได้ร้อยละ 93 โดยที่ ภูมิหลังของ
 ผู้บริหารสถานศึกษา พฤติกรรมการนำ การสนับสนุนภายในสถานศึกษา และบรรยากาศของ
 สถานศึกษา ส่งอิทธิพลทางตรงต่อความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ในขณะที่เดียวกัน แรงจูงใจ
 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา และพฤติกรรมการนำ ส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อ
 ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ สำหรับพฤติกรรมการนำ ส่งอิทธิพลทางตรงต่อการสนับสนุนภายใน
 สถานศึกษา และบรรยากาศของสถานศึกษา ส่วนภูมิหลังของผู้บริหารสถานศึกษา คุณลักษณะ
 ส่วนบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา และแรงจูงใจ ส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อการสนับสนุนภายใน
 สถานศึกษา และบรรยากาศของสถานศึกษา ในขณะที่ การสนับสนุนภายในสถานศึกษาส่ง
 อิทธิพลทางตรงเชิงผกผันต่อพฤติกรรมการนำ และสภาพแวดล้อมภายนอก ส่งอิทธิพลทางตรงต่อ
 การสนับสนุนภายในสถานศึกษา

3. ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความความเป็นผู้บริหาร
 มืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปประยุกต์ใช้นั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้บริหาร
 สถานศึกษา ได้แก่ *คุรุสภา คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
 (องค์การมหาชน) และเขตพื้นที่การศึกษา* ควรมีการนำตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้ที่เกี่ยวข้อง
 กับผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง ได้แก่ ภูมิหลังของผู้บริหารสถานศึกษา คุณลักษณะส่วนบุคคล
 ของผู้บริหารสถานศึกษา แรงจูงใจ พฤติกรรมการนำ และความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ
 มาพิจารณา ทบทวน การกำหนดคุณสมบัติ มาตรฐานวิชาชีพ นโยบาย และหลักเกณฑ์และวิธีการ
 ในการผลิตและสรรหา การพัฒนา และการธำรงรักษาผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากนี้แล้ว
 ผลการวิจัยยังอาจนำไปใช้ประกอบการพัฒนาหลักสูตรการบริหารการศึกษาระดับต่าง ๆ ของ
 สถาบันอุดมศึกษา

The objective of this research was to develop the causal relationship model of professional administratorship in basic education schools. There were three main steps of the research: 1) formulating the theoretical causal relationship model of professional leadership through the analysis of the related literature and research, and verifying and improving it through the connoisseurship in educational administration. 2) examining the goodness of fit of the model with the empirical data. Data were collected from 700 schools through the questionnaires constructed by the researcher. The SPSS for window was used to analyze the data through the LISREL programs version 8.72 for descriptive statistics. And 3) conducting the focus group discussion among those involved in educational administration for recommendations for the model application.

The research results revealed that:

1. The causal relationship model of professional administratorship in basic education schools consisted of eight latent variables measured from 33 observed variables.
2. The causal relationship model of professional administratorship in basic education schools was well fitted with the empirical data. Most latent variables in the model could explain 93% of the variation in professional administratorship. Factors, namely, school administrators background, leadership behaviors, school supports and school climate exert direct effects on professional administratorship, whereas motivation, administrators' characteristics and leadership behaviors exert only the indirect effects. Factors; namely, leadership behaviors exert direct effects on school supports and school climate; school administrators background, administrators' characteristics; motivation exert indirect effects on school supports and school climate; however, school supports exert inverse direct effects on leadership behaviors; and external environment exerts direct effects on school supports.
3. Through focus group discussion among stakeholders, a number of recommendations for the application of the model. The departments in charge with the administratorship development should take into account the details of the latent and observed variables associated with the administratorship; namely, school administrators background, characteristics, motivation and leadership behaviors to identify the qualifications, professional performance standards and policy for production, recruitment, development and retention of school administrators. Moreover, the research results could be beneficial to curriculum development in educational administration in higher educational institutions.